

VD-kommentar per 2024-12-31

Avser (bolag): Länstrafiken i Västerbotten AB

Måluppfyllelse mot uppdrag i ägardirektiv och bolagsordning under perioden

<i>Uppdrag i ägardirektiv/bolagsordning</i>	<i>Mål i verksamhetsplan samt indikatorer/resultatmått</i>	<i>Målnivå 2024</i>	<i>Bedömning/prognos om måluppfyllelse: Kommer uppfyllas helt, Kommer uppfyllas delvis, Kommer inte uppfyllas</i>	<i>Kommentar/avvikelser</i>
Bedriva kollektivtrafik – allmän och särskild	Nöjda kunder	Allmän kollektivtrafik Att resenärer i kategorin kunder (reser minst varje månad) har ett nöjd-kund-index som ökar jämfört med året före under samma period och är högre än det nationella snittet. Vi skiljer i mätningen på regiontrafik och Ultra.	Allmän kollektivtrafik: Regiontrafik: Har uppfyllts helt Ultra: Har delvis uppfyllts	I regiontrafiken går vi från 59 % 2023 till 66 % 2024, vilket är en klar förbättring. Vi når målet att vara bättre än rikssnittet. I Ultra uppnår vi 76 % 2024 och motsvarande siffra för 2023 var 77 %. Så det är ett mycket bra resultat, men något lägre än

		<p>Särskild kollektivtrafik</p> <p>Att den sammanfattande nöjdheten av serviceresan avseende beställning och resa ska vara minst 90 %. Resultatet sammanställs varje halvår.</p>	<p>Särskild kollektivtrafik:</p> <p>Har uppfyllts helt</p>	<p>förra året. Vi når målet att vara bättre än rikssnittet.</p> <p>I den särskilda kollektivtrafiken är utfallet 97 %.</p>
	<p>Samordningsgrad – särskild kollektivtrafik</p>	<p>Andelen resor som samordnats av beställningscentralen ska uppnå 41 %, vilket innebär att totalt ska 41 % av alla resor som bokats i beställningscentralen vara samordnade.</p>	<p>Har inte uppfyllts</p>	<p>Bytet av system den 1 februari i år har påverkat siffrorna i negativ riktning, men vi ser en klar förbättring under hösten 2024. Utfallet för hela 2024 är 37,03 %.</p>
<p>Bedriva kollektivtrafik – allmän och särskild, svara för ekonomisk uppföljning, samt svara för information och marknadsföring</p>	<p>Resandeutveckling – allmän kollektivtrafik</p>	<p>Regiontrafik (all trafik utom Ultra)</p> <p>Resandet ska på helårsbasis överstiga 2019 års siffror, vilket innebär att vid månatliga mätningar ska varje period</p>	<p>Har inte uppfyllts</p>	<p>Resandeutvecklingen i regiontrafiken har inte nått upp till förväntade nivåer. Införandet av den nya appen har medfört utmaningar med validering ombord, vilket</p>

		<p>överstiga motsvarande period under 2019.</p> <p>Intäkterna ska år 2024 i regiontrafiken totalt uppgå till 184 000 tkr</p> <p>Ultra (Umeå stadstrafik)</p> <p>Resandet ska uppgå till 102,5 % av 2023 års nivå, vilket innebär över 10 250 000 genomförda resor.</p> <p>Intäkterna ska år 2024 i Ultra totalt uppgå till 125 000 tkr.</p>	<p>Har uppfyllts helt</p> <p>Har inte uppfyllts</p> <p>Har uppfyllts helt</p>	<p>påverkar statistiken negativt.</p> <p>Utfallet är 187,5 mkr, 3,5 mkr högre än målet</p> <p>Resandeutvecklingen var i början av året väldigt positiv men har under hösten mattats av. Även här påverkar problem med validering ombord siffrorna. Analys pågår.</p> <p>Utfallet är 128 mkr, 3 mkr högre än målet</p>
	Tillgänglighet	<p>Kollektivtrafiksystemet (de delar som finns inom Länstrafikens ansvarsområde) ska vara tillgängligt för så många som möjligt.</p> <p>Målet är att 100 % av ordinarie fordon ska vara utrustade med yttre destinationsskylt,</p>	<p>Har delvis uppfyllts</p>	<p>Samtliga avvikelser finns i</p>

		rullstolsplats, ramp/lyft, inre ljudutrop och inre informations-skärmar. I Ultra och Norrlands-kusten ska 100 % av ordinarie fordon även vara utrustade med yttre ljudutrop och låg-golv.		regiontrafiken, vilket innebär att målet uppfylls för Ultra
<i>I miljöfrågor vara rådgivande, vägledande och stödjande i förhållande till bolagets finansierare, så att trafikens miljöpåverkan reduceras</i>	<i>Miljö</i>	Trafiken ska år 2024 bedrivas till 76 % med förnybart drivmedel. Denna siffra ska förbättras med 4 procentenheter per år för att vara 100 % år 2030.	Uppfylls helt	Helårssiffrorna för 2024 kommer inte färdigställas förrän senare, men vid halvårsuppföljningen var utfallet över 90 %
	<i>Nöjd medarbetar-index</i>	Utfallet ska vara 8,6 eller högre i vår medarbetarenkät (skala 1-10)	Har inte uppfyllts	Utfallet under 2024 är 8,49 – ett bra resultat men vi når inte målet

Väsentliga händelser

2024 har i stor utsträckning präglats av arbetet med Projektet Gemensamt betalsystem i Norrland, där leverans av nya appar för resenärerna, både i regiontrafik och Ultra har ingått. Projektet har brottats med stora förseningar och tyvärr även bristande leveranser. Krav på kompensation har översänts till vår leverantör, men frågan är inte avgjord.

Resandet uppvisar inga stora förändringar, dvs i regiontrafiken uppnår vi inte målen, men i Ultra nådde vi under våren resanderekord. Problem med validering ombord av de nya app-biljetterna har påverkat resandesiffrorna, i hur stor utsträckning är väldigt svårt att avgöra. Sänkningen av drivmedelspriserna innebär dock att bolagets resultat är mycket positivt i förhållande till budget – se analysen nedan.

Upphandling av trafikföretag som ska utföra Ultra-trafiken från och med juni 2026 har genomförts och nytt trafikavtal startar i juni 2026. Vi har även genomfört upphandling av nytt affärssystem och under året har vi inlett arbetet med att genomföra upphandling av ny trafikdatabas med tillhörande tjänster, tillsammans med övriga kollektivtrafikaktörer i Norrland.

Bolaget fick under året ett nytt ägardirektiv, där de mest avgörande förändringarna är ett vi ska arbeta med kompetensförsörjning i branschen och att vi aktivt ska verka för att få fler resenärer. Det sistnämnda har bolaget tolkat som att vi har mandat att genomföra kampanjer som kan innebära tillfälligt förändrade priser. Detta har inarbetats i verksamhetsplan och vår kommunikationsstrategi för 2025.

Resultatanalys och finansiella risker

Bolaget redovisar alltid ett noll-resultat eftersom över- resp. underskott återbetalas eller tilläggsfaktureras trafikbeställarna.

Periodens resultat vid jämförelse med budget uppgår till ett överskott motsvarande ca 64,9 mkr. Överskottet är framför allt hänförligt till lägre trafik kostnader inom regiontrafiken där regeringens nya lag om minskad reduktionsplikt i bensin och diesel inneburit kraftiga sänkningar av drivmedelspriserna från årsskiftet. Effekten av lagändringen är långt större än vad som kunde förutses i budgetantagandena. Även inflationsindex och ränteindex har under perioden haft en gynnsam utveckling.

Inom Umeå lokaltrafik har prissänkningen på drivmedel inte haft samma genomslag eftersom förändringen av drivmedelspriser har en mycket lägre viktning i lokaltrafikens avtalade indexvillkor. Inom lokaltrafiken har däremot den mycket starka återhämtningen av resandet starkt bidragit till periodens budgetöverskott på ca 6,7 mkr.

Även de gemensamma kostnaderna redovisar för perioden ett överskott mot budget på ca 12,3 mkr. Förseningar i bolagets stora systeminvesteringar har inneburit att periodens kapitalkostnader kraftigt underskrider budgeterade förutsättningar. Bolagets kassaflöde och likviditet har mot bakgrund av årets minskade trafik kostnader också varit väldigt positivt, vilket genererat ett stort budgetöverskott på ca 4,9 mkr avseende bolagets ränteintäkter på banktillgodohavanden. Under perioden har även hälften av bolagets aktieinnehav i det tidigare dotterbolaget Bussgods i Norr avyttrats. Försäljningen medförde en reavinst motsvarande ca 1,8 mkr, och bolagets ägarandel uppgår efter avyttringen till 1/3.

Av våra finansiärer är det region Västerbotten (+37,9 mkr), Umeå kommun inklusive Umeå lokaltrafik (+13,1 mkr) och Skellefteå (+5,4 mkr) som står för de största överskotten.

Framtiden

2025 kommer innebära att vi får leverans av alla delar som ingår i projekt gemensamt betalsystem, även om det innebär att projektet är kraftigt försenat. Vi planerar för att göra den sista uppdateringen av systemvaran i fordonen under maj månad, och innan dess genomföra en kortbytkampanj under ett par veckor. Därefter kommer vi genomföra en pilot i Ultra-trafik med "pay-as-you-go" dvs att man för att köpa en enkelbiljett ombord bara behöver "blippa" sitter betalkort.

Vi kommer fortsätta att strukturerat och systematiskt arbeta med kvalitetsuppföljning i vår trafik, både inom den allmänna och särskilda kollektivtrafiken.

I slutet av året kommer vi byta affärssystem, vilket kommer kräva stora resurser, men på sikt kan ge oss processer med mindre inslag av manuell hantering.

Under 2026 kommer det nya trafikavtalet för Ultra starta, vilket innebär att Umeås stadstrafik kommer vara fullt ut elektrifierad.

Frågan om kompetensförsörjning i branschen kommer ha stort fokus i bolaget under 2025, då det bedöms vara en fråga som utan åtgärd kan leda till stora störningar i vår samhällsviktiga verksamhet. Frågan om krisberedskap, i samarbete med regionen, men även Länsstyrelsen och andra aktörer kommer också ha stort fokus under 2025.

Checklista för dokument som ska bifogas per december 2024 alternativt omedelbart efter de upprättats för år 2024:

Görs i årsredovisningen som kommer översändas efter styrelsen sammanträde den 14/2	Uppföljning av verksamhetsplan per december 2024 (i förekommande fall)
Översändes efter styrelsens sammanträde 14/2	Uppföljning av internkontrollplan per december 2024 (i förekommande fall)

Kommer översändas när den är färdigställd – efter den 14/2	Årsredovisning för år 2024 (signerad)
Se ovan	Revisionsrapport för år 2024
Kommer översändas när det är klar – vilket blir efter den 14/2	Lekmannarevisionens granskningsrapport för år 2024, inklusive ev bilaga
Se ovan	Grundläggande granskning för år 2024 (i förekommande fall)
Kommer läggas fram och hanteras på styrelsen den 14/2	Bolagsstyrningsrapport (i förekommande fall). Alternativt styrelsens utvärdering av det egna arbetet under det gångna året samt utvärdering av samarbetet med revisor, lekmannarevisor samt med ägarna
Se ovan	Styrelsens prövning om den verksamhet som bedrivits inom bolaget under året har bedrivits i enlighet med i bolagsordningen fastställt kommunalt ändamål och kommunala befogenheter

Datum: 2025-01-17

VD:s underskrift: Harriet Söder